T008 A HÀM VIII (49) Q24-32-Thiện Tụ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÂNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 24

Phaåm 32: THIEÄN TUÏ

KINH SOÁ 1

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Nay, Ta seõ noùi veà tuï thieän, caùc oâng haõy suy nghó kyõ. Caùc Tyø-kheo thöa: –Kính vaâng, baïch Theá Toân. Caùc Tyø-kheo vaâng theo lôøi Phaät daïy. Theá Toân baûo: –Sao goïi phaùp aáy laø tuï thieän? Ñoù laø naêm Caên. Theá naøo laø naêm Caên? Ñoù laø: 1. Tín caên. 2. Tinh taán caên. 3. Nieäm caên. 4. Ñònh caên. 5. Tueä caên. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù naêm Caên naøy. Neáu coù Tyø-kheo naøo tu haønh naêm caên, lieàn thaønh Tu-ñaø-hoaøn ñöôïc phaùp khoâng thoaùi chuyeån, aét thaønh ñaïo chí thöôïng. Tu haønh theâm nöõa seõ thaønh töïu Tö-ñaø-haøm, taùi sinh ñôøi naøy moät laàn roài döùt saïch meù khoå kia. Tieán tôùi ñaïo naøy nöõa, seõ thaønh töïu A-na-haøm, khoâng coøn taùi sinh ñôøi naøy, lieàn nhaäp Baùt-nieát-baøn. Chuyeån tieán tu haønh, dieät taän höõu laäu, thaønh töïu taâm voâ laäu giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, töï thaân taùc chöùng, maø töï du hyù, nhö thaät bieát raèng: “Sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa.” Goïi laø tuï thieän, chính laø naêm Caên. Vì sao? Vì ñaây laø tuï lôùn nhaát, laø vi dieäu trong caùc tuï. Neáu ai khoâng haønh phaùp naøy thì khoâng thaønh töïu Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn, Bích-chi-phaät vaø Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc. Neáu ai ñaït ñöôïc naêm Caên naøy lieàn coù boán quaû, ñaïo ba thöøa. Noùi veà tuï thieän, naêm Caên naøy laø treân heát. Cho neân, naõy caùc Tyø-kheo, haõy tìm caàu phöông tieän hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau nghe Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 21

1. Töông ñöông Paøli, A V 52 Akusalaraøsisutta (R. iii. 64).

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Nay Ta seõ noùi veà tu baát thieän, caùc oâng haõy suy nghó kyõ. Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Kính vaâng, baïch Theá Toân. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy. Theá Toân baûo: –Sao goïi chuùng laø tuï baát thieän2? Ñoù laø naêm trieàn caùi3. Sao goïi laø naêm? 1. Tham duïc. 2. Saân haän. 3. Thuïy mieân. 4. Ñieäu. 5. Nghi. Ñoù goïi laø naêm trieàn caùi. Ai muoán bieát tuï baát thieän, thì ñaây goïi laø naêm trieàn caùi. Vì sao? Caùc Tyø-kheo neân bieát, vì neáu coù naêm trieàn caùi, lieàn coù phaàn suùc sinh, ngaï quyû, ñòa nguïc. Caùc phaùp baát thieän ñeàu do ñaây phaùt sinh. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy tìm caàu phöông tieän dieät tröø caùc trieàn caùi laø tham duïc, saân

haän, thuïy mieân, ñieäu hoái, nghi. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy. Sau khi, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 3

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Thöøa söï, laïy Phaät coù naêm coâng ñöùc. Nhöõng gì laø naêm? 1. Xinh ñeïp. 2. Tieáng hay. 3. Laém tieàn nhieàu cuûa. 4. Sinh nhaø tröôûng giaû. 5. Cheát sinh leân trôøi, caùc coõi laønh. Vì sao? Vì Nhö Lai khoâng ai saùnh baèng. Nhö Lai coù tín, coù giôùi, coù vaên, coù tueä, coù saéc thieän thaønh töïu, cho neân thaønh töïu naêm coâng ñöùc. Laïi nöõa, vì nhaân duyeân gì laïy Phaät maø ñöôïc xinh ñeïp? Chính do vì thaáy hình aûnh Phaät maø phaùt taâm hoan hyû, vì lyù do naøy neân ñöôïc xinh ñeïp. Laïi nöõa, vì nhaân duyeân gì ñöôïc aâm thanh hay? Nhôø thaáy hình aûnh Nhö Lai, ñaõ töï xöng hieäu nieäm ba laàn: “Nam-moâ Nhö Lai Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc.” Vì lyù do naøy neân ñöôïc aâm thanh hay.

Baát thieän tuï . Paøli: Akusalaraøsi. 2.

Nguõ caùi : Tham duïc caùi , saân nhueá caùi , thuïy mieân caùi , ñieäu hyù caùi , nghi 3.

caùi . Paøli, ibid., Paóca nìvaraòaø: Kaømacchandanìvaraòaö, byaøpaødanìvaraòaö, thinamiddhanìvaraòaö, uddhaccakukkuccanìvaraòaö, vicikicchaønìvaraòaö.

Laïi, vì nhaân duyeân gì maø ñöôïc laém tieàn nhieàu cuûa? Do thaáy Nhö Lai maø boá thí lôùn, raûi hoa, ñoát ñeøn vaø thí nhöõng vaät khaùc. Vì nhaân duyeân naøy ñöôïc nhieàu cuûa baùu. Laïi, vì nhaân duyeân gì sinh nhaø tröôûng giaû? Khi thaáy thaân Nhö Lai, taâm khoâng ñaém nhieãm, goái phaûi quyø saùt ñaát, chaép tay chí taâm laïy Phaät, do nhaân duyeân naøy sinh nhaø tröôûng giaû. Laïi, vì nhaân duyeân gì thaân hoaïi maïng chuùng sinh leân trôøi, coõi laønh? Theo thöôøng phaùp cuûa chö Phaät Theá Toân, nhöõng caùc chuùng sinh naøo ñem naêm duyeân söï laïy Nhö Lai lieàn sinh leân trôøi, coõi laønh. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù naêm nhaân duyeân naøy, laïy Phaät coù naêm coâng ñöùc. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, neáu thieän nam, thieän nöõ naøo muoán laïy Phaät, haõy tìm caàu phöông tieän thaønh töïu naêm coâng ñöùc naøy. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 44

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Gioáng nhö caên nhaø coù hai cöûa ñoái nhau, coù ngöôøi ñöùng ôû trong, laïi coù ngöôøi ñöùng ôû treân quan saùt beân

döôùi, ngöôøi ra vaøo, ñi laïi ñeàu bieát thaáy taát caû. Cuõng nhö vaäy, Ta baèng Thieân nhaõn nhìn caùc loaïi chuùng sinh, sinh ra, cheát ñi, vaøo coõi laønh, coõi aùc, saéc laønh, saéc aùc, hoaëc toát, hoaëc xaáu, tuøy theo haønh vi ñöôïc gieo troàng; thaûy ñeàu bieát taát caû. Laïi, neáu coù chuùng sinh thaân laøm thieän, mieäng noùi thieän, yù nghó thieän, khoâng phæ baùng Hieàn thaùnh, haønh chaùnh kieán töông öng vôùi chaùnh kieán5, khi cheát sinh leân trôøi, coõi laønh. Ñoù goïi laø chuùng sinh laøm thieän. Laïi, neáu coù chuùng sinh haønh phaùp thieän naøy, khoâng laøm haønh vi aùc, khi cheát sinh laïi trong ngöôøi. Laïi, neáu coù chuùng sinh maø thaân, mieäng, yù laøm aùc, taïo haønh vi baát thieän, sau khi cheát sinh trong ngaï quyû. Hoaëc laïi coù chuùng sinh maø thaân, mieäng, yù laøm aùc, phæ baùng Hieàn thaùnh, töông öng vôùi taø kieán, sau khi cheát sinh trong suùc sinh. Hoaëc laïi coù chuùng sinh maø thaân, mieäng, yù laøm aùc, phæ baùng Hieàn thaùnh, sau khi cheát sinh vaøo ñòa nguïc. Khi aáy, nguïc toát daãn toäi nhaân naøy ñeán trình Dieâm-la vöông vaø noùi: “Ñaïi vöông neân bieát, ngöôøi naøy ñôøi tröôùc coù thaân, yù taïo aùc, laøm caùc aùc haønh, ñaõ sinh vaøo ñòa nguïc naøy. Ñaïi vöông neân xöû neân trò ngöôøi naøy veà toäi gì?” Khi aáy Dieâm vöông lieàn laàn löôït hoûi rieâng toäi kia cuûa ngöôøi aáy, baûo ngöôøi aáy: “Theá naøo, ngöôøi nam, ñôøi tröôùc luùc ngöôi mang thaân ngöôøi, haù khoâng thaáy ngöôøi khi sinh, ñöôïc laøm thaân ngöôøi, luùc ôû thai raát laø nguy khoán, ñau ñôùn thaät khoù ôû, roài lôùn leân phaûi nuoâi döôõng, buù môùm, taém röûa thaân theå hay sao?”

4.

Tham chieáu Paøli, M 130 Devaduøta (R. iii. 178). Haùn, Trung 12, kinh 64 Thieân Söù.

5.

Nguyeân Haùn: Ñaúng kieán.

Toäi nhaân ñaùp: “Thaät coù thaáy, Ñaïi vöông.” Dieâm vöông noùi: “Theá naøo, ngöôøi nam, ngöôi khoâng töï bieát yeáu haønh cuûa phaùp sinh hay sao?6 Vaäy theo phaùp thaân, khaåu, yù maø tu caùc ñöôøng laønh sao?” Toäi nhaân ñaùp. ‘Ñuùng vaäy, Ñaïi vöông, nhö ñaïi vöông daïy. Toâi chæ vì ngu si, khoâng phaân bieät ñöôïc haïnh laønh.” Dieâm vöông noùi: “Nhö lôøi khanh noùi, vieäc naøy khoâng khaùc. Ta cuõng bieát nhöõng vieâc khanh khoâng laøm bôûi thaân, mieäng, yù. Hoâm nay seõ xeùt khanh veà toäi ñöôïc laøm do phoùng daät; chaúng phaûi cha meï laøm, cuõng chaúng phaûi laø nhöõng vieäc laøm cuûa vua hay ñaïi thaàn. Xöa töï taïo toäi, nay töï nhaän baùo.” Sau khi hoûi toäi kia xong, Dieâm vöông ra leänh trò toäi. Ñeán löôït Thieân söù thöù hai hoûi7 ngöôøi kia: “Tröôùc ñaây, khi ngöôi laøm ngöôøi, haù khoâng thaáy ngöôøi giaø, thaân theå raát yeáu, ñi laïi khoù khoå, aùo quaàn dô baån, tieán döøng run raåy, hôi thôû haøo heån, khoâng coøn taâm treû khoûe? Luùc aáy, toäi nhaân ñaùp: “Thöa vaâng , Ñaïi vöông, toâi ñaõ töøng thaáy.” Dieâm vöông baûo: “Ngöôi ñaùng leõ phaûi töï bieát, nay ta cuõng coù phaùp giaø nua8 naøy. Vì chaùn gheùt tuoåi giaø neân phaûi tu haïnh laønh?” Toäi nhaân ñaùp: “Ñuùng vaäy, Ñaïi vöông! Nhöng luùc aáy toâi thaät khoâng tin.” Dieâm vöông baûo: “Ta thaät bieát roõ nhöõng vieäc maø ngöôi khoâng laøm bôûi thaân, mieäng, yù. Nay seõ trò toäi ngöôi ñeå sau naøy khoâng taùi phaïm. Nhöõng vieäc aùc ngöôi ñaõ laøm, chaúng phaûi cha

meï laøm, cuõng chaúng phaûi vua, ñaïi thaàn, nhaân daân taïo ra. Nay ngöôi töï taïo toäi aáy, haõy töï nhaän baùo.” Dieâm vöông sau khi chæ ra cho thaáy Thieân söù thöù hai, laïi ñem Thieân söù thöù ba ra hoûi ngöôøi kia: “Tröôùc ñaây, khi ngöôi laøm thaân ngöôøi, haù khoâng thaáy coù ngöôøi beänh naèm treân phaân, nöôùc tieåu, khoâng theå töï ñöùng daäy hay sao?” Toäi nhaân ñaùp: “Thöa vaâng, ñaïi vöông, toâi thaät coù thaáy.” Dieâm vöông hoûi: “Theá naøo, ngöôøi nam, ngöôi haù khoâng töï bieát, ta cuõng seõ coù beänh naøy, seõ khoâng thoaùt tai hoïa naøy sao?” Toäi nhaân ñaùp: “Thaät vaäy, thöa ñaïi vöông! toâi thaät söï khoâng thaáy.” Dieâm vöông noùi: “Ta cuõng bieát, ngöôi ngu si khoâng hieåu. Nay ta seõ trò toäi ngöôi ñeå sau khoâng coøn taùi phaïm. Toäi ñaõ laøm naøy chaúng phaûi cha, chaúng phaûi meï laøm, cuõng chaúng phaûi laø nhöõng vieäc taïo taùc cuûa quoác vöông, ñaïi thaàn.” Dieâm-la vöông sau khi chæ ra cho thaáy Thieân söù naøy roài, laïi hoûi ngöôøi kia veà Thieân söù thöù tö: “Theá naøo, ngöôøi nam, ngöôi coù thaáy thaân nhö caây khoâ, hôi thôû döùt, löûa noùng khoâng coøn, tình töôûng khoâng coøn, naêm thaân vaây quanh khoùc loùc khoâng?” Toäi nhaân ñaùp: “Thöa vaâng, Ñaïi vöông, toâi ñaõ thaáy.” Dieâm vöông noùi: “Vì sao ngöôi khoâng nghó raèng, ta cuõng seõ khoâng thoaùt caùi cheát naøy?” Toäi nhaân ñaùp: “Thaät vaäy, Ñaïi vöông, toâi thaät khoâng toû ngoä.” Dieâm vöông noùi: “Ta cuõng tin laø oâng khoâng toû ngoä phaùp naøy. Nay seõ trò ngöôi, ñeå sau naøy khoâng taùi phaïm. Toäi baát thieän naøy chaúng phaûi cha, chaúng phaûi meï taïo, cuõng chaúng

6. Paøli, ibid., Ahampi khomhi jaøtidhammo, jaøtiö anatìto, ta chòu quy luaät cuûa söï sinh, khoâng vöôït qua ñöôïc söï sinh. ÔÛ ñaây, Haùn dòch coù theå nhaûy soùt. Dieâm vöông hoûi veà Thieân söù thöù nhaát. 7. Haùn dòch coù theå nhaûy soùt. Cf. Paøli, ibid, vaø Trung 12: Dieâm vöông hoûi toäi nhaân, ‘Ngöôi coù thaáy Thieân söù thöù hai khoâng?’ Haùn: Hình laõo chi phaùp . Paøli: Jaøradhamma, quy luaät cuûa tuoåi giaø. 8.

phaûi quoác vöông, ñaïi thaàn, nhaân daân choã taïo ra. Xöa ngöôi töï taïo, nay töï chòu toäi.” Dieâm-la vöông noùi vôùi ngöôøi kia veà Thieân söù thöù naêm: “Tröôùc ñaây, khi laøm ngöôøi, ngöôi khoâng thaáy coù keû troäm ñaøo töôøng, phaù nhaø, laáy cuûa baùu ngöôøi khaùc, hoaëc duøng löûa ñoát, hoaëc aån phuïc ñöôøng caùi. Neáu bò vua baét ñöôïc thì bò chaët, tay chaân, hoaëc bò gieát, hoaëc bò giam vaøo lao nguïc, hoaëc troùi ngöôïc mang ñeán chôï, hoaëc sai vaùc caùt ñaù, hoaëc bò treo ngöôïc, hoaëc duøng teân baén, hoaëc roùt nöôùc ñoàng soâi leân ngöôøi, hoaëc duøng löûa nöôùng, hoaëc loät da roài baét aên, hoaëc moå buïng laáy coû nheùt vaøo, hoaëc boû vaøo nöôùc soâi naáu, hoaëc duøng ñao chaët, baùnh xe caùn ñaàu, hoaëc cho voi chaø cheát, hoaëc treo coå cho cheát, hay khoâng?” Toäi nhaân ñaùp: “Toâi thaät coù thaáy.” Dieâm vöông noùi: “Vì sao oâng aên troäm ñoà ngöôøi? Trong loøng ñaõ bieát coù hình phaït aáy, sao coøn phaïm?” Toäi nhaân ñaùp: “Thöa vaâng, Ñaïi vöông, toâi thaät ngu muoäi.” Dieâm vöông noùi: “Ta cuõng tin lôøi oâng, nay seõ trò toäi oâng, ñeå sau khoâng taùi phaïm. Toäi naøy chaúng phaûi do cha meï taïo, cuõng chaúng phaûi vua quan, nhaân daân choã taïo maø do töï taïo toäi naøy roài töï chòu baùo.” Sau khi hoûi toäi xong, Dieâm vöông lieàn sai nguïc toát: “Mau ñem giam ngöôøi naøy

vaøo nguïc.” Khi aáy, nguïc toát vaâng leänh cuûa vua, ñem toäi nhaân naøy giam vaøo nguïc. Beân traùi ñòa nguïc, löûa chaùy döõ doäi. Thaønh quaùch baèng saét, ñaát cuõng baèng saét. Coù boán cöûa thaønh laø nôi cöïc hoâi thoái, gioáng nhö phaân tieåu nhìn thaät nhôùp nhô. Nuùi dao, röøng kieám, vaây quanh boán phía. Laïi coù loàng saét chuïp beân treân. Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Boán vaùch boán cöûa thaønh Daøi roäng thaät laø chaéc Loàng saét che phuû kín Khoâng cô hoäi thoaùt ra. Khi naøy treân ñaát saét Löûa chaùy thaät döõ doäi Töôøng vuoâng traêm do-tuaàn Roãng suoát chæ moät maøu. Chính giöõa coù boán truï Troâng thaät laø ñaùng sôï Treân laø röøng caây kieám Nôi ñaäu quaï moû saét. Choã hoâi thaät khoù ngöûi Troâng ñeán döïng loâng toùc Ñuû khí cuï gheâ rôïn Caùch thaønh möôøi saùu lôùp9. Tyø-kheo neân bieát, luùc naøy nguïc toát duøng ñuû moïi thöù khoå ñau ñaùnh ñaäp ngöôøi naøy. Toäi nhaân kia khi ñaët chaân vaøo nguïc, maùu thòt vaéng heát, chæ coøn boä xöông. Khi aáy, nguïc toát ñem toäi nhaân naøy, laïi duøng buùa beùn chaët thaân noù, ñau khoå khoâng keå, muoán cheát khoâng ñöôïc, chæ ñeán khi heát toäi noù môùi thoaùt ñöôïc. Nhöõng toäi maø noù ñaõ taïo ra ôû nhaân gian, chæ khi phaûi tröø saïch, sau ñoù môùi ra ñöôïc.

9. Moãi nguïc lôùn coù möôøi saùu nguïc nhoû chung quanh. Xem Tröôøng 19, kinh Khôûi Theá, phaåm Ñòa Nguïc.

Luùc aáy, nguïc toát kia baét toäi nhaân naøy leo leân, leo xuoáng röøng ñao kieám. Khi toäi nhaân ôû treân caây, noù bò quaï moû saét moå aên; hoaëc moå ñaàu laáy naõo aên. Hoaëc laáy tay chaân, ñaäp vaøo xöông laáy tuûy, maø toäi vaãn chöa heát. Khi toäi heát, noù môùi ñöôïc thoaùt ra. Luùc aáy, nguïc toát ñem toäi nhaân kia baét ngoài oâm coät ñoàng noùng. Do ñôøi tröôùc öa daâm daät neân ñöa ñeán toäi naøy. Noù bò toäi theo ñuoåi, khoâng thoaùt ñöôïc. Luùc naøy, nguïc toát ruùt gaân töø goùt chaân cho ñeán coå, keùo veà phía tröôùc, hoaëc cho xe chôû tôùi, hoaëc lui, khoâng ñöôïc töï do. ÔÛ ñaây, chòu khoå khoâng theå naøo tính keå. Chæ khi naøo toäi heát, sau ñoù môùi ñöôïc thoaùt ra. Luùc naøy, nguïc toát baét toäi nhaân kia ñaët leân nuùi löûa, xua ñuoåi chaïy leân, chaïy xuoáng, cho ñeán khi chín nhöø heát, sau ñoù môùi cho ra. Luùc baáy giôø, do bôûi nhaân duyeân naøy, toäi nhaân muoán cheát cuõng khoâng cheát ñöôïc. Chæ khi naøo toäi heát, sau ñoù môùi ñöôïc thoaùt ra. Khi aáy, nguïc toát laïi baét toäi nhaân, ruùt löôõi neùm ra sau löng. ÔÛ ñaây, chòu khoå khoâng theå naøo keå xieát, muoán cheát khoâng ñöôïc. Luùc naøy nguïc toát baét toäi nhaân ñaët leân nuùi ñao; hoaëc chaët chaân, hoaëc chaët ñaàu, hoaëc chaët tay. Chæ khi naøo toäi heát, sau ñoù môùi ñöôïc thoaùt ra. Luùc naøy, nguïc toát laïi duøng laù saét noùng lôùn phuû leân thaân toäi nhaân nhö cho maëc aùo luùc coøn soáng. Luùc aáy khoå ñau ñoäc haïi khoù chòu, ñeàu do nhaân tham duïc neân ñöa ñeán toäi naøy. Luùc naøy nguïc toát laïi baét toäi nhaân laøm toäi naêm thöù10, xua ñuoåi khieán naèm xuoáng, roài laáy ñinh saét ñoùng vaøo tay noù, chaân noù, laïi duøng moät caây ñinh ñoùng vaøo tim. ÔÛ ñoù, noù chòu khoå ñau thaät khoâng theå noùi. Chæ khi naøo toäi heát, sau ñoù môùi ñöôïc thoaùt ra. Luùc naøy nguïc toát laïi baét toäi nhaân ñaûo ngöôïc thaân, ñöa vaøo trong vaïc. Khi aáy phaàn döôùi thaân ñeàu chín ruïc heát; hoaëc trôû leân phaàn treân cuõng laïi ñeàu chín ruïc; cho ñeán boán beân

cuõng chín ruïc heát, ñau ñôùn khoå ñoäc khoâng theå tính heát, noåi cuõng ruïc, khoâng noåi cuõng ruïc. Gioáng nhö noài lôùn maø naáu ñaäu nhoû, coù lôùp ôû treân hay ôû döôùi. Toäi nhaân naøy cuõng laïi nhö vaäy, noåi cuõng ruïc, khoâng noåi cuõng ruïc. ÔÛ ñoù chòu khoå khoâng theå keå heát. Chæ khi naøo toäi heát, sau ñoù môùi ñöôïc thoaùt ra. Tyø-kheo neân bieát, sau moät thôøi gian daøi traûi qua nhieàu naêm trong ñòa nguïc naøy, cöûa ñoâng môùi môû. Khi aáy toäi nhaân laïi chaïy ñeán cöûa, cöûa töï nhieân ñoùng. Luùc ñoù, nhöõng ngöôøi kia ñeàu ngaõ xuoáng ñaát. ÔÛ ñoù, khoå sôû khoâng theå noùi heát, chuùng oaùn traùch laãn nhau: “Do caùc ngöôi maø ta khoâng ñöôïc ra cöûa.” Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Ngöôøi ngu thöôøng vui thích Nhö ôû trôøi Quang aâm Ngöôøi trí thöôøng lo nghó Gioáng nhö tuø trong nguïc. Sau khi traûi qua trong ñaïi ñòa nguïc traêm ngaøn vaïn naêm, cöûa Baéc laïi môû. Luùc aáy toäi nhaân laïi chaïy veà cöûa Baéc. Cöûa lieàn ñoùng laïi. Chæ khi naøo toäi heát, sau ñoù môùi ñöôïc thoaùt ra. Toäi nhaân kia traûi qua haøng traêm vaïn naêm môùi laïi ñöôïc thoaùt. Nhöõng toäi ñaõ taïo ra trong khi laøm ngöôøi, coát phaûi tröø cho heát. Luùc naøy, nguïc toát laïi baét toäi nhaân, duøng buùa saét cheùm thaân toäi nhaân, traûi qua bao nhieâu toäi nhö vaäy, khieán cho söûa ñoåi. Chæ khi naøo toäi khoå heát haún, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Tyø-kheo neân bieát, sau moät thôøi gian, cöûa phía Ñoâng laïi môû moät laàn nöõa. Luùc aáy,

10. Haùn: Nguõ chuûng taùc dòch. Paøli, ibid. Paócavidhabandhanaö, nguõ chuûng phöôïc, troùi naêm choã: Ñoùng ñinh hai tay, hai chaân vaø tim.

nhöõng chuùng sinh kia chaïy ñeán cöûa ñoâng thì cöûa töï ñoùng laïi, khoâng ra ñöôïc. Neáu ra ñöôïc, beàn ngoaøi coù nuùi lôùn maø noù phaûi chaïy ñeán. Khí noù vaøo trong nuùi, bò hai nuùi eùp laïi, gioáng nhö eùp daàu meø. ÔÛ ñoù, chòu khoå khoâng theå keå heát. Chæ khi naøo heát khoå, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Baáy giôø, toäi nhaân chuyeån dòch ñöôïc tôùi tröôùc, laïi gaëp ñòa nguïc tro noùng,11 ngang doïc haøng ngaøn vaïn do-tuaàn. ÔÛ ñoù, chòu khoå khoâng theå keå heát, coát phaûi hoaøn taát nguoàn toäi kia, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Keá ñeán laïi chuyeån tôùi tröôùc nöõa, coù ñòa nguïc dao ñaâm12. Khi toäi nhaân vaøo trong ñòa nguïc ñao kieám naøy, chôït coù gioù maïnh noåi leân phaù naùt gaân coát thaân theå toäi nhaân. ÔÛ ñoù, chòu khoå khoâng theå keå heát. Coát khieán cho heát toäi, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Laïi nöõa, coù ñòa nguïc tro noùng lôùn13. Khi toäi nhaân vaøo trong ñòa nguïc tro noùng lôùn naøy, thaân theå tan raõ, chòu khoå voâ cuøng. Coát khieán cho heát toäi, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Khi toäi nhaân tuy thoaùt khoûi ñòa nguïc tro raát noùng naøy, nhöng laïi gaëp ñòa nguïc ñao kieám , ngang doïc haøng ngaøn vaïn daëm. Khi toäi nhaân vaøo trong ñòa nguïc ñao kieám naøy, ôû 14

ñoù chòu khoå khoâng theå keå heát. Coát khieán cho heát toäi, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Laïi nöõa, coù ñòa nguïc Phaân soâi15 trong ñoù coù truøng nhoû, aên vaøo taän xöông tuûy ngöôøi naøy. Tuy ra ñöôïc ñòa nguïc naøy, nhöng laïi gaëp ngay nguïc toát. Luùc naøy, nguïc toát hoûi toäi nhaân: “Caùc oâng muoán ñeán ñaâu? Töø ñaâu laïi?” Toäi nhaân ñaùp: “Chuùng toâi khoâng bieát töø choã naøo laïi. Cuõng laïi khoâng bieát phaûi ñeán choã naøo. Nhöng hieän nay, chuùng toâi ñang ñoùi khoán cuøng,

muoán ñöôïc aên.” Nguïc toát ñaùp: “Chuùng toâi seõ cho aên.” Khi aáy, nguïc toát baét toäi nhaân naèm ngöûa, laáy vieân saét noùng lôùn baét toäi nhaân nuoát. Thieâu ñoát, khieán toäi nhaân chòu khoå khoâng theå keå heát. Luùc ñoù, vieân saét noùng töø mieäng xuoáng qua ruoät, daï daøy chín heát, chòu khoå khoù löôøng. Coát khieán cho heát toäi, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Song nhöõng toäi nhaân naøy khoâng kham chòu nhöõng thoáng khoå naøy, neân trôû laïi caùc ñòa nguïc phaân noùng, ñòa nguïc ñao kieám, ñòa nguïc tro noùng lôùn. Khi chuùng trôû laïi nhöõng ñòa nguïc nhö vaäy, luùc baáy giôø nhöõng chuùng sinh kia khoâng kham chòu noåi khoå, beøn quay ñaàu laïi, ñeán trong ñòa nguïc phaân noùng. Luùc aáy, nguïc toát baûo nhöõng chuùng sinh kia: “Caùc oâng muoán ñi ñaâu? Töø ñaâu ñeán?” Toäi nhaân ñaùp: “Chuùng toâi khoâng theå bieát töø ñaâu ñeán. Nay laïi cuõng khoâng bieát phaûi ñi ñaâu.” Nguïc toát hoûi: “Nay caàn gì?” Toäi nhaân ñaùp: “Chuùng toâi raát khaùt, muoán caàn uoáng nöôùc.” Khi aáy, nguïc toát baét toäi nhaân naèm ngöûa, roùt ñoàng soâi vaøo mieäng khieán cho chaûy xuoáng. ÔÛ ñoù, chòu toäi khoâng theå keå heát, coát khieán cho heát toäi, sau ñoù môùi ñöôïc ra. Baáy giôø, toäi nhaân kia khoâng chòu noåi khoå naøy, neân trôû veà ñòa nguïc phaân soâi, ñòa nguïc röøng kieám, ñòa nguïc tro noùng roài trôû vaøo ñaïi ñòa nguïc. Tyø-kheo neân bieát, luùc aáy toäi nhaân thoáng khoå khoù coù theå keå heát. Neáu toäi nhaân kia maét thaáy saéc, taâm khoâng öa thích. Khi tai nghe tieáng, muõi ngöûi muøi, löôõi bieát vò, thaân bieát mòn nhaün, yù bieát phaùp, cuõng ñeàu phaùt sinh saân nhueá. Vì sao? Vì xöa khoâng taïo baùo haïnh laønh maø thöôøng taïo nghieäp aùc, neân ñöa ñeán toäi naøy. Luùc aáy, Dieâm vöông baûo toäi nhaân kia: “Caùc oâng khoâng ñöôïc thieän lôïi. Xöa kia ôû nhaân gian, höôûng phöôùc nhaân gian, maø thaân, mieäng, yù haønh khoâng töông öng, cuõng

Nhieät hoâi ñòa nguïc . 11.

Ñao thích ñòa nguïc . 12.

Ñaïi nhieät hoâi ñòa nguïc . 13.

Ñao kieám ñòa nguïc . 14.

Phaát thæ ñòa nguïc . 15.

khoâng boá thí, töø bi, nhaân aùi, lôïi ngöôøi, lôïi vaät, vì vaäy neân nay chòu noãi khoå naøy. Haïnh aùc naøy chaúng phaûi do cha meï taïo, cuõng khoâng phaûi quoác vöông, ñaïi thaàn taïo ra. Coù caùc chuùng sinh thaân, mieäng, yù thanh tònh khoâng coù nhieãm oâ gioáng nhö trôøi Quang aâm. Coù caùc chuùng sinh taïo caùc haïnh aùc, gioáng nhö trong ñòa nguïc; thaân, mieäng, yù caùc oâng baát tònh neân ñöa ñeán toäi naøy.” Caùc Tyø-kheo neân bieát, Dieâm-la vöông lieàn noùi: “Ngaøy naøo toâi seõ thoaùt naïn khoå naøy, ñöôïc sinh trong loaøi ngöôøi, ñöôïc laøm thaân ngöôøi, lieàn ñöôïc xuaát gia caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia hoïc ñaïo.” Dieâm-la vöông coøn nghó vaäy, huoáng chi caùc oâng, nay ñöôïc thaân ngöôøi, ñöôïc laøm Sa-moân. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, thöôøng haõy nieäm thöïc haønh thaân, mieäng, yù haïnh ñöøng cho thieáu soùt. Haõy tröø naêm keát söû, tu haønh naêm caên. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät

daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 516

Nghe nhö vaày:

Moät thôøi, Phaät cuøng chuùng Tyø-kheo naêm traêm vò, ôû trong vöôøn Loäc maãu, khu vöôøn phía Ñoâng17, taïi nöôùc Xaù-veä.

Baáy giôø, thaùng baûy, ngaøy möôøi laêm, Theá Toân traûi toøa ngoài giöõa khoaûng ñaát troáng, caùc Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh. Phaät baûo A-nan:

–Nay, nôi ñaát troáng, oâng mau ñaùnh kieàn chuøy. Vì sao? Vì ngaøy raèm thaùng baûy laø ngaøy thoï tueá.

Luùc aáy, Toân giaû A-nan goái phaûi quyø saùt ñaát, chaép tay, lieàn noùi keä naøy:

Ñaáng Tònh Nhaõn voâ thöôïng
Thoâng suoát taát caû vieäc
Trí tueä khoâng ñaém nhieãm
Thoï tueá, nghóa laø gì?

Baáy giôø, Theá Toân lieàn duøng keä ñaùp A-nan:

Thoï tueá, ba nghieäp tònh
Vieäc laøm thaân, mieäng, yù
Hai Tyø-kheo ñoái nhau
Töï trình choã sai traùi.
Laïi töï xöng teân chöõ
Hoâm nay Chuùng thoï tueá
Toâi cuõng yù tònh, thoï.
Cuùi xin chæ loãi toâi.

Baáy giôø, A-nan laïi duøng keä hoûi nghóa naøy:

16. Tham chieáu Paøli, S 8.7 Pavaøraòaø (R. i. 190). Haùn, Trung 29, kinh 121 Thænh Thænh. Ñoâng uyeån Loäc Maãu vieân . Paøli: Pubbaøraøma migaøramaøtupaøsaøda, moät toøa nhaø do baø Visakhaø 17.

döïng goïi laø Migaøramaøtupaøsaøda (Loäc Töû Maãu giaûng ñöôøng), ôû Pubbaøraøma, khu vöôøn phía Ñoâng thaønh Xaù-veä.

Haèng sa Phaät quaù khöù
Bích-chi vaø Thanh vaên
Ñaây laø phaùp chö Phaät
Hay chæ Thích-ca Vaên?

Baáy giôø, Phaät laïi duøng keä ñaùp A-nan:

Haèng sa Phaät quaù khöù
Ñeä töû taâm thanh tònh
Ñeàu laø phaùp chö Phaät

Chaúng rieâng Thích-ca Vaên.
Bích-chi khoâng phaùp naøy
Khoâng tuoåi, khoâng ñeä töû
Moät mình khoâng baïn beø
Khoâng noùi phaùp cho ngöôøi.
Phaät Theá Toân vò lai
Haèng sa khoâng theå tính
Laïi cuõng thoï tuoåi naøy
Nhö phaùp Cuø-ñaøm vaäy.
Sau khi nghe nhöõng lôøi naøy roài, Toân giaû A-nan vui möøng hôùn hôû, khoâng töï kieàm ñöôïc, lieàn leân giaûng ñöôøng, tay caàm kieàn chuøy noùi:
–Hoâm nay, toâi ñaùnh troáng ñöa tin cuûa Nhö Lai, caùc chuùng ñeä töû Nhö Lai ñeàu phaûi taäp hôïp heát.
Baáy giôø, laïi noùi keä naøy:
Haøng phuïc söùc ma oaùn
Tröø saïch keát khoâng coøn
Ñaát troáng, ñaùnh kieàn chuøy
Tyø-kheo nghe haõy hoïp.
Nhöõng ngöôøi muoán nghe phaùp
Vöôït qua bieån sinh töû
Nghe aâm vang dieäu naøy
Haõy hôïp heát veà ñaây.
Sau khi ñaùnh kieàn chuøy xong, Toân giaû A-nan ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät phía, baïch Theá Toân:
–Ñaõ ñeán giôø, cuùi xin Theá Toân chæ daïy nhöõng gì?
Baáy giôø, Theá Toân baûo A-nan:
–OÂng haõy ngoài theo thöù lôùp. Nhö Lai töï bieát thôøi.
Theá Toân ngoài xuoáng ñeäm coû, baûo caùc Tyø-kheo:
–Taát caû caùc oâng haõy ngoài heát xuoáng ñeäm coû.
Caùc Tyø-kheo ñaùp:
–Kính vaâng, baïch Theá Toân.
Caùc Tyø-kheo ñeàu ngoài xuoáng ñeäm coû. Baáy giôø, Theá Toân im laëng quaùn saùt caùc Tyøkheo, roài baûo caùc Tyø-kheo:
–Ta nay muoán thoï tueá. Ñoái vôùi moïi ngöôøi, Ta khoâng coù loãi gì chaêng? Thaân, mieäng, yù cuõng khoâng coù phaïm chaêng?
Nhö Lai noùi nhöõng lôøi naøy xong, caùc Tyø-kheo im laëng khoâng ñaùp. Baáy giôø, Ngaøi hoûi caùc Tyø-kheo laïi laàn thöù ba:
–Hoâm nay Ta muoán thoï tueá. Song ñoái vôùi moïi ngöôøi, Ta khoâng coù loãi gì chaêng? Khi aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát töø choã ngoài ñöùng daäy, quyø goái, chaép tay baïch Theá Toân: –Caùc chuùng Tyø-kheo quaùn saùt, Nhö Lai khoâng coù

loãi nôi thaân, mieäng, yù. Vì sao? Vì ngaøy nay, Theá Toân ñaõ ñoä cho ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, ñaõ giaûi thoaùt cho ngöôøi chöa giaûi thoaùt, khieán Baùt-nieát-baøn cho ngöôøi chöa Baùt-nieát-baøn, ñaõ cöùu giuùp, cho ngöôøi chöa ñöôïc cöùu giuùp, laøm con maét cho ngöôøi muø, vì ngöôøi beänh laøm Ñaïi y vöông, laø ñaáng Ñoäc toân trong ba coõi, khoâng ai saùnh baèng, laø ñaáng Toái toân thöôïng, khieán phaùt ñaïo taâm cho ngöôøi chöa phaùt ñaïo taâm. Moïi ngöôøi chöa tænh, Theá Toân khieán lay tænh; ngöôøi chöa nghe, khieán cho nghe; vì ngöôøi meâ maø taïo ñöôøng taét, luoân duøng chaùnh phaùp. Vì nhöõng duyeân söï naøy, Nhö Lai khoâng coù loãi ñoái vôùi moïi ngöôøi, cuõng khoâng coù loãi nôi thaân, mieäng, yù. Roài Xaù-lôïi-phaát baïch Theá Toân tieáp: –Nay con höôùng veà Nhö Lai, töï phaùt loà. Khoâng bieát ñoái vôùi Nhö Lai cuøng Taêng Tyø- kheo, con coù loãi gì khoâng? Theá Toân baûo: –Naøy Xaù-lôïi-phaát, nay nhöõng vieäc laøm thaân, mieäng, yù cuûa oâng hoaøn toaøn ñuùng haïnh. Vì sao? Vì hieän taïi ngöôi coù trí tueä khoâng ai saùnh kòp, trí tueä caùc loaïi, trí tueä voâ löôïng, trí voâ bieân, trí khoâng gì baèng, trí beùn nhaïy, trí nhanh nheïn, trí saâu xa, trí bình ñaúng, ít muoán bieát ñuû, thích nôi vaéng, coù nhieàu phöông tieän, nieäm khoâng taùn loaïn, ñaït Tam-muoäi toång trì, ñaày ñuû caên nguyeân, thaønh töïu giôùi, thaønh töïu Tam-muoäi, thaønh töïu trí tueä, thaønh töïu giaûi thoaùt, thaønh töïu giaûi thoaùt tri kieán tueä, duõng maõnh, hay nhaãn, lôøi noùi khoâng aùc, khoâng laøm ñieàu phi phaùp, taâm taùnh ñieàu hoøa thöù lôùp, khoâng laøm sô suaát. Gioáng nhö thaùi töû lôùn cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông, seõ noái ngoâi vua, chuyeån vaän baùnh xe phaùp. Xaù-lôïi-phaát cuõng vaäy, chuyeån vaän baùnh xe phaùp voâ thöôïng, maø chö Thieân, loaøi ngöôøi, roàng, quyû, ma vaø thieân ma ñeàu khoâng theå chuyeån. Nay lôøi ngöôi noùi ra thöôøng nhö nghóa phaùp, chöa töøng traùi lyù. Khi aáy, Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: –Naêm traêm Tyø-kheo naøy ñeàu ñaùng thoï tueá. Naêm traêm ngöôøi naøy ñoái vôùi Nhö Lai ñeàu khoâng coù loãi gì chaêng? Theá Toân noùi: –Cuõng khoâng coù gì phaûi traùch, caùc haønh vi bôûi thaân, mieäng, yù cuûa naêm traêm Tyø-kheo naøy. Vì sao? Naøy Xaù-lôïi-phaát, ñaïi chuùng trong ñaây raát laø thanh tònh, khoâng coù tyø veát. Nay ngöôøi thaáp nhaát trong chuùng naøy, cuõng ñaéc ñaïo Tu-ñaø-hoaøn, nhaát ñònh tieán ñeán phaùp khoâng thoaùi chuyeån. Vì vaäy Ta khoâng theå cheâ traùch hoï. Khi aáy, Ña-kyø-xa18 rôøi khoûi choã ngoài ñeán tröôùc Theá Toân ñaûnh leã saùt ñaát roài baïch Theá Toân: –Con coù ñieàu muoán noùi. Theá Toân baûo: –Muoán noùi gì thì haõy noùi ñi. Ña-kyø-xa lieàn ca ngôïi Phaät vaø chuùng taêng ngay tröôùc maët Ñöùc Phaät baèng baøi keä sau: Vaøo ngaøy raèm thanh tònh Hôïp naêm traêm Tyø-kheo Ñaõ giaûi thoaùt caùc keát

Ña-kyø-xa . Paøli: Vaògìsa. Treân kia, kinh soá 3 phaåm 4, aâm laø Baèng-kyø-xaù.
18.

Khoâng aùi, khoâng taùi sinh.
Vua Chuyeån luaân ñaïi thaùnh
Ñöôïc quaàn thaàn vaây quanh
Ñi khaép caùc theá giôùi

Treân trôøi vaø theá gian.
Ñaïi töôùng toân quyù nhaát
Ñaïo sö daãn daét ngöôøi
Ñeä töû vui ñi theo
Ñuû ba ñaït saùu thoâng,
Laø Phaät töû chaân chaùnh
Khoâng coù chuùt buïi dô
Caét boû saïch aùi duïc
Nay con xin quy y.
Khi aáy, Ñöùc Theá Toân aán khaû nhöõng lôøi cuûa Ña-kyø-xa. Ña-kyø-xa thaáy Nhö Lai aán khaû lôøi mình noùi, neân vui möøng phaán khôûi, ñöùng daäy leã Phaät, roài trôû laïi choã ngoài.
Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:
–Ñeä töû noùi keä ñöùng ñaàu trong haøng Thanh vaên chính laø Tyø-kheo Ña-kyø-xa. Noùi lôøi khoâng coù gì ñaùng nghi ngôø chính laø Tyø-kheo Ña-kyø-xa.
Luùc aáy, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy hoan hyû laøm theo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.